

EMILY BRONTË

UĞULTULU
TEPELER

Çeviri: NACİYE AKSEKİ ÖNCÜL

EMILY BRONTË
UĞULTULU
TEPELER

Wuthering Heights, Emily Brontë

© 1983, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1983

16. basım: Nisan 2018, İstanbul

Bu kitabın 16. baskısı 2 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Ayça Sabuncuoğlu

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2

Topkapı-Zeytinburnu

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-1415-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750714153

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

EMILY BRONTË
UĞULTULU
TEPELER

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
Naciye Akseki Öncül

♥can

EMILY BRONTË, 1818'de İngiltere'nin kuzeyinde, Yorkshire'a bağlı Thornton'da doğdu. Çok genç yaşlarda kendini okuyup yazmaya veren Emily Brontë, 1846'da kız kardeşleri Charlotte ve Anne'le birlikte ortak bir şiir kitabı yayımladı: *Poems by Currer, Ellis and Acton Bell* (Currer, Ellis ve Acton Bell'den Şiirler). Emily'nin, kendisine büyük ün getirecek olan *Uğultulu Tepeler* adlı romanı, Charlotte'un kısa sürede büyük başarı kazanan *Jane Eyre* adlı romanından hemen sonra, 1847'de yayımlandı. Romanın yayımlanmasından kısa bir süre sonra, öteden beri hasta olan Emily'nin sağlığı hızla bozulmaya başladı. 1848'de veremden öldü. Emily, Brontë kardeşlerin belki de en önemlisi olmasına karşın, sessiz, içine kapanık kişiliğinden ve ardında önemli bir yazışma bırakmamasından dolayı, yaşamına ilişkin bilgiler çok kısıtlıdır. Tek romanı *Uğultulu Tepeler*, ruhsal yaşamının gizlerini aydınlatmak yerine daha da karanlıkta bırakır.

NACİYE AKSEKİ ÖNCÜL, 1920 yılında Heybeliada'da doğdu. Ankara Kız Lisesi'ni bitirdikten sonra, Dil, Tarih ve Coęrafya Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. 1942 yılında İngilizce öğretmenliğine başladı. 1946'da, Columbia Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden yüksek lisans diplomasını aldı. 1972 yılında öğretmenlikten emekli oldu. 1963'te *Amerikan Edebiyatı Hikâyeler Antolojisi* başlıklı derlemesini yayımladı. Virginia Woolf, Emily Brontë ve Nathaniel Hawthorne gibi önemli yazarların kitaplarını dilimize kazandırdı.

1

1801. – Ev sahibimi, ileride başıma işler açacak olan bu tek komşumu görmeye gittim, şimdi oradan geliyorum. Buraları çok güzel yerler doğrusu! Bütün İngiltere’de toplumun hayhuyundan böyle büsbütün uzak bir yer bulabileceğimi hiç sanmazdım. İnsanlardan kaçan biri için tam bir cennet. Mr. Heathcliff’le ben bu ıssız yerleri paylaşmak için ne kadar da uygun bir çiftiz! Ne eşsiz bir insan! Atımın üstünde ona doğru ilerlerken, siyah gözlerinin kaşları altında kuşkuyla kısıldığını ve adımı söylerken, ellerini inatçı bir çekingenlikle yeleğinin iç taraflarına doğru kaçırdığını gördüğümde kendisine nasıl bir yakınlık duyduğumu anlamadı bile.

“Mr. Heathcliff?” dedim.

Yanıt olarak yalnızca başını salladı.

“Ben yeni kiracınız Lockwood, efendim,” dedim. “Buraya gelir gelmez ilk fırsatta sizi ziyaret etmeyi görev bildim. Umarım Thrushcross Çiftliği’ni kiralama konusundaki ısrarımla sizi rahatsız etmemişimdir. Dün duyduğuma göre sizin bu konudaki düşünceleriniz...”

Yüzünü buruşturarak, “Thrushcross Çiftliği benim kendi malımdır, efendim,” diye sözümü kesti. “Engel olabildiğim müddetçe, kimsenin beni rahatsız etmesine izin vermem. İçeri girin!”

Bu “içeri girin”i dışlerinin arasından, “Cehennem olun,” der gibi söylemişti. Yaslandığı bahçe kapısı bile söylenen sözlere uyar bir harekette bulunmadı. İşte, asıl bu durum, herhalde beni bu çağırışı kabule itti. Çekin- genlikten yana beni gölgede bırakan bu adama karşı içimde bir ilgi uyanmıştı.

Atımın, göğsüyle, iter gibi bahçe kapısına dayandığını görünce, zinciri çözmek için elini uzattı. Sonra, asık bir yüzle taşlık yolda önüme düştü, avluya girerken, “Joseph! Mr. Lockwood’un atını al, şarap da getir!” diye seslendi.

Bu çifte buyruğu duyunca, “Galiba evde topu topu bir tek uşak var,” dedim içimden. “Tevekkeli değil taşlık- ta aralıklardan otlar bitmiş, çimleri de hayvanlardan baş- ka kesip düzelten olmamış,” diye düşündüm.

Joseph yaşlıca, daha doğrusu yaşlı bir adamdı. Belki de çok yaşlıydı, ama güçlü kuvvetli ve dinçti. Atımı alırken hoşnutsuzluğunu gösterir bir sesle ters ters, “Tanrı yardımcımız olsun,” diye söylendi, hem de yüzüme öyle ekşi bir suratla baktı ki, zavallı, herhalde yemeğini haz- metmek için Tanrı’dan medet umuyor, o sofuca yakarışın- ın da benim bu beklenmedik gelişimle hiçbir ilgisi ol- masa gerek, diye düşünüp halini hoş gördüm.

Mr. Heathcliff’in oturduğu evin adı *Wuthering Heights*. “*Wuthering*”, taşra dilinde, fırtınalı günlerde bu evi saran uğultulu havayı belirten, anlamlı bir sıfattır. Bu tepede her zaman için temiz, sağlam bir hava olduğu belli. Kuzey rüzgârının bu sırtlardaki gücü, evin ucunda- ki birkaç bodur çamin yan yatışından ve güneşten sadaka ister gibi bütün dalları aynı yöne uzanan bir sıra cılız çalıdan anlaşılıyor. Neyse ki mimar ileriye görmüş de ya- pıyı adamakıllı sağlam yapmış. Daracık pencereler ta duvarın içine oyulmuş, köşeler de büyük çıkıntılı taşlarla sağlamlaştırılmış.

Eşiği atlamadan önce, evin ön cephesine, özellikle

giriş kapısının çevresine serpiştirilmiş acayip kabartmaları incelemek için durdum. Kapının üstünde, artık çürüyüp dökülmeye başlamış ejderhalarla çıplak çocuklar arasında “1500” tarihini ve “Hareton Earnshaw” adını seçtim. Bir şeyler söyleyip hırçın sahibinden bu evin geçmişiyle ilgili kısa bir bilgi isteyecektim; ama kapıdaki duruşuyla, ya hemen içeri gir ya da çek git, der gibiydi. Benim de evin içini görmeden onun sabrını tüketmeye hiç niyetim yoktu.

Bir basamakla doğrudan oturma odasına giriverdik. Ne sofa vardı ne de koridor. Buralarda öneminden ötürü bu odaya “ev” diyorlar. Burası genellikle hem mutfak hem de konuk odasıdır. Ama Uğultulu Tepeler’de mutfak sanırım evin başka bir yerine kaldırılmıştı ya da içlerinden kulağıma doğru gelen çene yarıştırmalardan ve kap kacak tıkırtısından ben öyle anladım. Kocaman ocağın çevresinde de, orada et kızartıldığını, yemek kaynatılıp ekmek pişirildiğini gösteren hiçbir şey yoktu. Duvarlarda da gözüme ne bir bakır tava ne de kalaylı bir süzgeç pırlıtısı çarptı. Yalnız odanın bir ucunda, meşeden yapılma büyük bir büfenin rafları üstünde, çatıya kadar yükselen sıra sıra büyük kalaylı kaplarla gümüş maşrapa ve ibriklerden yansıyan ışık ve ısı gözleri kamaştırıyordu. Oda tavansızdı. Yulaf çöreği, yığın yığın sığır ve domuz butlarıyla dolu bir tahta kapağın örttüğü bir köşe dışında, çatı olduğu gibi göz önündeydi. Ocağın tepesine eski ve paslı birkaç tüfekte bir çift tabanca asılmış, süs olarak da, parlak çiğ renklerle boyanmış üç teneke kutu konmuştu. Döşeme düz, beyaz taştandı. Sandalyeler ilkel, yüksek arkalı ve yeşil boyalıydı. Büyük ve koyu renkli bir-iki tanesi gölgeli yerde güç fark ediliyordu. Büfenin altında koskoca, kızıl bir av köpeği uzanmış yatıyordu. Durmadan bağıran bir sürü yavru çevresini sarmıştı. Kıyıda bucakta da başka köpekler vardı.

Bu oda ile bu eşyalara, eh, uygun, der geçerdiniz, eğer sahibi tozluğ u ve dizlikleri içinde güçlü kasları daha da beliren, sert yüzlü sıradan bir kuzeyli çiftçi olsaydı. Akşamları yemekten sonra tam vaktinde çıkar da bu tepelerde yedi-sekiz kilometrelik bir alanı dolaşırsanız, koltuğ una kurulmuş, önünde, yuvarlak bir masa üstünde birası köpüklenen böyle çiftçiler görürsünüz. Ama bu ev, bu yaşantı, Mr. Heathcliff'e göre değildi. Heathcliff'in yüzü kara yağız bir Çingene'ye benziyordu. Giyiniş i, tavırları ise bir efendi, daha doğrusu efendiden çok bir köy ağası gibiydi. Belki biraz umursamaz bir giyiniş i vardı, ama dimdik, güzel bir bedeni olduğ undan, hem de somurtkanlığından ötürü, bu ihmalcilik onda hiç de fena durmuyordu. Onun biraz da görgüsüzce bir böbürlenme içinde olduğ u kuşkusuna kapılanlar da çıkabilir. İçimde, halden anlayan bir ses bana onda böyle bir şey olmadığını söylüyor. İçgüdümlle seziyordum ki onun bu çekingenliği, aşırı duygusal davranış lara, karşılıklı incelik gösterilerine duyduğ u tiksintiden ileri geliyor. Bence Heathcliff, sevgisini de nefretini de belli etmeyenlerdendi; ikinci bir kez seilmeyi ya da nefret edilmeyi de aklı almazdı. Ama ben de çok ileri gidiyorum. Kendi huylarımı alabildiğ ine ona yüklüyorum. Belki de Mr. Heathcliff'in, kendisiyle ahbap olmak isteyenlerden kaçınmasında, benimkine uymayan bambaş ka nedenler vardır. Kimseler bana benze mesin. Anneciğ im hep, "Sen rahat bir yuva kuramazsın," der dururdu. Gerçekten de daha geçen yaz, böyle bir yuvaya hiç de yaraş ır biri olmadığ ımı gösterdim.

Bir ay kadar deniz kıyısına gitmiş tim. Hava alıp gezinirken, çekici mi çekici bir kızla tanış tim. O, bana aldırış etmediğ i sürece, gözümde gerçek bir tanrıçaydı. Ona hiçbir zaman sevgimden söz etmedim. Ama gözlerin dili varsa, budalalar bile ona deli gibi âş ık olduğ umu kestirebilirdi. Sonunda beni anladı ve hayal edilebilecek bakış-

ların en tatlısıyla karşılık verdi. Peki, ben ne yaptım dersiniz? Söylerken utanıyorum, buz kesilip tıpkı bir sümüklüböcek gibi kabuğuma çekildim; her bakışta biraz daha soğuyarak, biraz daha büzülerek. Sonunda zavallı kız kendi anlayışından kuşkuya düştü ve bir yanlışlık yaptığını sanıp öyle altüst oldu ki, annesini oradan gitmeye razı etti. Bu tuhaf huyum yüzünden, taş yürekli bir insan olarak tanındım. Bunun ne kadar haksız bir yargı olduğunu yalnız ben bilirim.

Ocağın yanında, ev sahibinin yöneldiği tarafın karşısında bir sandalyeye oturdum. Konuşmadan sessizce durduğumuz bir sırada, anne köpek yuvasından çıkarak sinsi sinsi bacaklarımın arkasına yanaştı; dudağı yukarı doğru sıyrılmış, beyaz dişlerinden ısırma hırsıyla salyalar akıyordu. Sessizliği doldurmak için köpeği okşamaya kalktım. Bu davranışım, uzun ve boğuk bir hırlayışa neden oldu.

Mr. Heathcliff de, “Köpeği rahat bıraksanız iyi olur,” diye onunla birlikte homurdanarak, daha ileri gösterileri bir tekmesiyle önledi. “Şımartılmaya alışık değildir, süs köpeği de değil,” diye ekledi. Sonra yandaki bir kapıya doğru gidip bir kez daha, “Joseph!” diye bağırdı.

Joseph mahzenin dibinden anlaşılmas bir şeyler mırıldandı, ama merdivenden ayak sesi duyulmadı. Bunun üzerine efendisi de aşağıya onu aramaya inerek beni o azgın dişi ve her hareketimi kollayan uzun tüylü, korkunç bir çift çoban köpeğiyle baş başa bıraktı. O kazma gibi dişlerin etime girmesine can atmadığım için, yerimden kıpırdamadan oturdum. Ama aksiliğe bakın ki, köpeklerin sözsüz aşağılamalardan anlamayacaklarını sanarak yüzlerine bakıp göz kırpmaya, ağzımı burnumu oynatmaya başladım ve yüzümün bir hali sayın bayanı öyle sınırlendirdi ki, birden kızarak dizlerime atıldı. Köpeği itmemle masanın arkasına geçmem bir oldu. Bu davranı-

şım bütün sürüyü kıskırttı. Boy boy, yaş yaş yarım düzineye yakın dört ayaklı iblis, gizlendikleri deliklerden çıkıp odanın ortasına toplandılar. En çok topuklarımla ceketimin eteklerine saldırıyorlardı. Ocak başındaki demiri yakalayarak kavgacıların büyükçelerini elimden geldiğince uzaklaştırmaya çalıştım ve ev halkından ortalığı yatıştırma- ları için bağıra çağıra yardım istemek zorunda kaldım.

Mr. Heathcliff'le uşağı, mahzenin merdivenini, insanı çileden çıkararak bir kayıtsızlıkla tırmandılar. Ortalığı havlamalar, bağırma- lar doldurup kıyamet koptuğu halde, ikisi de adımlarını azıcık olsun sıklaştırmadı. Neyse ki mutfaktakilerden biri daha tez davrandı. Entarisinin etekleri beline toplanmış, kolları sıvanmış, yanakları alev alev, güçlü kuvvetli bir kadın, elindeki tavayı havada sallayarak aramıza katıldı. Silahını ve dilini öyle kullandı ki, şaşılacak şey, fırtına hemen diniverdi. Efendisi odaya girdiği zaman ortada yalnız o kalmıştı; göğsü, fırtınadan sonraki deniz gibi kalkıp iniyordu.

Evin efendisi, konuğu hiçe saymak olan bu tutumundan sonra, artık hiç dayanamadığım bir biçimde bana bakarak, "Neler oluyor burada böyle?" dedi.

"Neler oluyor, evet," diye homurdandım. "Kudurmuş bir domuz sürüsü bile sizin bu hayvanlarınızdan daha zararsızdır. Bir yabancıyı ha bunlarla baş başa bırakmışsınız, ha bir sürü kaplanla, hepsi bir!"

Şişeyi önüme koyup masayı eski yerine getirerek, "Bir şeye dokunmayanlara onlar da dokunmazlar," dedi. "Köpeklerin tetikte durması iyidir. Haydi, gelin, bir ka- deh şarap için."

"Sağ olun, istemem."

"Isırmadılar ya?"

"Eğer biri ısırıyorsa, görürdü gününü." Heathcliff'in yüz ifadesi yumuşayarak bir sırıtışa dönüştü.

"Hadi, hadi," dedi, "heyecanlanmışsınız, Mr. Lock-

wood. Gelin, biraz şarap için bakalım. Bu eve o kadar az konuk gelir ki, doğrusu ben de, köpeklerim de onları karşılamasını bilmeyiz. Sağlığınıza, efendim...”

Başımı hafifçe eğip ben de aynı biçimde karşılık verdim. Birkaç köpek huysuzluk etti diye surat asıp oturma-
nın yersiz olacağını anlamaya başlamıştım. Bir de, kendimi onun eğlencesi yapmak istemiyordum. Çünkü durum buydu. O da –anlaşılan benim gibi iyi bir kiracıyı gücendirmeyi doğru bulmayarak– zamirsiz, fiilsiz, kesik kesik konuşmayı bıraktı ve beni ilgilendireceğini sandığı başka bir konuya geçti. İçinde tek başıma yaşayacağım evin iyi ve kötü yanlarını anlatmaya başladı. Değindiğimiz konularda çok bilgili olduğunu gördüm ve ayrılmadan önce, ertesi gün yeniden gelmek için kendiliğimden bir öneride bulunma yürekliliğini gösterdim. O, böyle ikinci bir görüşmeye pek istekli değildi, belliydi bu. Ama ben yine de gideceğim. Hayret, onun yanında ben ne kadar sokulgan kalıyorum.

2

Dün öğleden sonra ortalığı sis bastı, hava soğudu. Fundalıklar ve çamurlar içinden bata çıka Uğultulu Tepeler’e gideceğime, oturup vaktimi çalışma odasında ocağın başında geçirsem de olur, diye düşünüyordum. Ama yemekten sonra kalkıp da (Sırası gelmişken söyleyeyim, yemeğimi saat on iki ile bir arasında yiyorum. Evle birlikte devredilen, yaşını başını almış bir hanım olan kâhya kadın, saat beşte de yiyebileceğimi bir türlü anlayamamış ya da anlamak istememişti), evet, yemekten kalkıp da böyle bir tembellik etme niyetiyle merdivenden çıkıp

odaya girince, ne göreyim, fırçalar, kömür sepetleri arasında yere diz çökmüş bir hizmetçi kız, yarı yanmış alevsiz közlerle uğraşırken tozu dumana katmamış mı! Durumu görünce, hemen geri çekildim. Şapkamı aldım, dört mil yürüdüktan sonra, tam lapa lapa kar yağmaya başlarken Heathcliff'in bahçe kapısına vardım.

Bu çıplak tepede toprak donmuş, taş kesilmişti. İliklerime işleyen soğuktan tirtir titriyordum. Zinciri çözemediğim için kapının üzerinden atladım, iki yanı seyrek bekaşiüzümleriyle kaplı taş döşemeli yoldan koşarak çıktım ve parmaklarım sızlayıncaya, köpekler ulumaya başlayıncaya kadar, kapıyı açtırmak için boş yere çaldım.

İçimden, "Alçaklar," diye söylendim, "bir dağlıya yakışacak kabalığınızla insanlar arasından hepten sürülüp kovulmalısınız siz. Ben hiç olmazsa böyle güpegündüz kapılarımı sürgülemem. Sanki umurumda! Gireceğim işte!" Böylece kararımı vererek, mandalı yakalayıp hızla çektim. Ambarın yuvarlak penceresinden ekşi suratlı Joseph'in başı göründü.

"Ne istiyorsun?" diye haykırdı. "Efendi aşağıda, ağılda. Konuşmak istiyorsan samanlığı dolan."

"İçeride kapıyı açacak kimse yok mu?" diye bağırdım karşılı olarak.

"Hanımdan başka kimse yok, o da gece yarısına kadar kıyameti koparsanız yine açmaz."

"Niye? Ona kim olduğumu söyleyemez misin ha, Joseph?"

Joseph, "Ben mi? Yok, yok! Ben böyle şeylere burnumu sokmam," diye homurdandı ve başını çekti.

Artık tipi başlamıştı. Bir daha denemek için yeniden tokmağa yapıştığım sırada, evin arkasında, omzunda bir tırpanla ceketsiz bir delikanlı göründü. Seslenerek arkasından gelmemi söyledi. Bir çamaşırlıktan ve içinde kömürlük, tulumba ve güvercinlik bulunan taş döşeli bir

avludan geçtikten sonra, sonunda, bir gün önce kabul edildiğim o büyük, sıcak ve iç açıcı odaya girdik. Ocağın içinde harlı harlı yanan kömür, turba ve odunlar odayı ısıtıp aydınlatıyor, insana keyif veriyordu. Yemekleri bol bir akşam sofrasının yanında, o zamana kadar farkına varmadığım birinin, evin hanımının oturduğunu görerek sevindim. Selam verip bekledim. Herhalde bir yer gösterecektir, diye düşünüyordum. Sandalyesinin arkasına yaslanarak yüzüme baktı, ne bir hareket yaptı ne de bir şey söyledi.

“Ne kötü bir hava,” dedim. “Korkarım uşaklarınızın umursamazlığı yüzünden kapınız zarar gördü, Mrs. Heathcliff. Duyurmak için çok uğraştım.”

Ağzını bile açmadı. Gözlerimi ayırmadan ona bakıyordum, o da bana bakıyordu. Daha doğrusu, soğuk, kayıtsız bir tavırla, insanı son derece rahatsız edip sıkıkan bir biçimde gözlerini üzerime dikmişti.

Delikanlı kabaca, “Oturun, şimdi gelir,” dedi.

Dediğini yaptım. Boğazımı temizledim, bu ikinci karşılaşmamızda kuyruğunun ucunu oynatma alçakgönüllülüğünde bulunarak beni tanıdığını gösteren o hain Juno’yu çağırdım.

“Ne güzel hayvan!” diye ortaya bir söz attım. “Yavrularını vermeye niyetiniz var mı, hanımefendi?”

Sevimli ev sahibesi, Heathcliff’ten bile daha ters bir sesle, “Köpekler benim değil,” diye yanıtladı.

Bunun üzerine, üstü kediye benzer şeylerle dolu, pek iyi seçilemeyen bir minderi göstererek, “Sizin sevdikleriniz galiba bunlar arasında,” diye konuşmamı sürdürdüm.

Horlarcasına, “Ne de sevilecek şeyler ya!” dedi.

Aksiliğe bakın ki, kedi sandığım şeyler bir sürü ölü tavşanmış. Bir daha öksürdüm ve şömineye biraz daha yaklaştım, “Ne kötü bir akşam,” diyerek önceki sözümü yineledim.

Genç kadın yerinden kalkıp ocak rafındaki resimli kutuların ikisine uzanarak, "Dışarı çıkmamalısınız," dedi.

O zamana kadar oturduğu yerde gölgede kalmıştı. Şimdi boyunu bosunu, yüzünü gözünü olduğu gibi görüyordum. İnce uzundu ve belli ki henüz genç kız denecek yaştıydı. Çok güzel bir vücudu vardı. Küçük yüzü de, o zamana kadar zevkle görüp seyrettiğim yüzlerin en güzeliydi. Ağzı burnu ufacıktı; iyice sarışındı. İnce boyundan aşağı sapsarı, daha doğrusu altın sarısı bukleler dökülüyordu; gözlere gelince, eğer bakışları yumuşak olsaydı, insan pek dayanamazdı herhalde. Neyse, o her güzele akan gönlümün talihi varmış ki, gözlerinde okunan tek duygu, böyle bir yüze hiç de yakışmayan, horgörü ile çaresizlik arası bir şeydi. Teneke kutular pek yüksekteydi, yetişemeyecekti; yardım etmek için davrandım. Altınlarını saymakta olan bir cimri, kendisine yardım etmek isteyenlere nasıl bakarsa, dönüp öyle baktı:

"Yardıma ihtiyacım yok, kendim alabilirim," diye kestirip attı.

Hemen, "Özür dilerim," dedim.

Derli toplu, siyah elbisesinin üzerine bir önlük takıp bir kaşık çayı demliğin ağzına doğru götürerek, "Çaya çağrılmış mıydınız?" diye sordu.

"Bir fincan içerim," dedim.

"Çağrılmış mıydınız?" diye yineledi.

Gülümsemeye çalışarak, "Hayır," dedim, "ama çağırarak biri varsa, o da sizsiniz."

Çayı, kaşığı, hepsini gerisingeri fırlattı ve somurtup eski yerine oturdu. Alnı kırıştı, neredeyse ağlayacak bir çocuk gibi kırmızı altdudağını sarkıttı.

Bu sırada delikanlı sırtına eski püskü bir ceket almıştı. Ateşin önünde dikiliyor, aramızda kan davası varmış gibi bir tavırla yan yan bana bakıyordu. Uşak mı, değil mi, kuşkuya düştüm. Elbisesi de, konuşması da çok

kaba sabaydı. Mr. ve Mrs. Heathcliff'te göze çarpan üstün görünümünden onda eser yoktu. Kestane rengi gür kıvrıkcık saçları karmakarışıktı, tarak yüzü görmemişti. Favorileri alabildiğine uzamış, bir hayvanınkiler gibi bütün yanağını kaplamıştı. Elleri de bir işçininkiler gibi güneşten yanmış, kapkara olmuştu. Ama rahat, dahası kurumlu bir hali vardı. Üstelik evin hanımına hizmet konusunda bir uşaktan beklenen çabayı göstermiyordu. Neyin nesi olduğunu bildirecek kesin bir belirti olmadığı için, onun acayip halini görmezden gelmeyi uygun buldum. Beş dakika sonra da Mr. Heathcliff odaya girerek beni bu sıkıntılı durumdan kurtardı.

Neşeli bir tavır takınarak, “Görüyorsunuz ya işte, sözümde durdum, geldim,” dedim, “hem de korkarım ki kötü hava yüzünden yarım saat kadar burada kalmam gerekecek; tabii izin verirsiniz.”

Elbisesindeki karları silkerek, “Yarım saat mi?” dedi. “Böyle bir tipide dışarı çıkıp buralara gelmenize şaşıyorum. Bataklıklarda kaybolma tehlikesinden haberiniz var mı? Bu tepeleri karış karış bilenler bile böyle havalarda çoğu kez yollarını kaybederler. Hem de bilin ki şimdilik havanın değişme olasılığı da yok.”

“Uşaklarınızdan biri bana kılavuzluk eder herhalde,” dedim, “gece de Çiftlik'te kalır.. Birini verebilir misiniz?”

“Hayır, veremem.”

“Ya! Öyleyse başımın çaresine bakmaktan başka çıkar yol yok.”

“Hıh!”

Eski püskü ceketli delikanlı sert bakışlarını benden genç kadına çevirerek, “Çayı yapıyor musun?” diye sordu.

Genç kadın Heathcliff'e bakarak, “Ona da yapılacak mı?” dedi.

Yanıt olarak Heathcliff, “Hadi hazırlasana, ne duru-

yorsun?” diye öyle acımasız bir sesle bağırdı ki, şaşırđım. Bu sözlerin söylenişı, tonu, bu adamın çok kötü huylu olduğunu gösteriyordu. Artık bundan sonra Heathcliff’e eşsiz bir insan demeye dilim varmadı. Her şey hazır olunca, “Hadi bakalım, sandalyenizi yaklaştırmın,” sözleriyle beni de çağırdı. O köylü kılıklı delikanlı da aramıza katıldı, hepimiz masanın başında toplandık. Yemeğimizi yerken ortalığı ağır bir sessizlik kapladı.

Bunun nedeni bensem, bu havayı dağıtmak bana düşer, diye düşündüm. Bu insanlar her gün bu kadar asık suratlı, bu kadar sessiz değillerdi ya! Ne kadar kötü huylu da olsalar, yüzlerindeki somurtkanlık her günkü halleri olamazdı.

Yeniden doldurulan fincanımı alırken, “Alışkanlık denen şeyin zevklerimizi, düşüncelerimizi bu kadar etkilemesi ne tuhaf,” diye söze başladım. “Mr. Heathcliff, sizinki gibi toplumdan böylesine uzak bir yaşam içinde mutlu olunabileceğini birçoklarının aklı almaz. Ama ben duraksamadan söyleyebilirim ki, böyle ailenizin ortasında, yuvanızın ve kalbinizin koruyucu meleği sevimli hanımınızla...”

Mr. Heathcliff, yüzünde iblisçe denebilecek alaylı bir gülümsemeye sözümü keserek, “Sevimli hanımım mı? Hani nerede?... Hani benim sevimli hanımım?” dedi.

“Yani, Mrs. Heathcliff, eşiniz.”

“Ha, anladım. Karımın ruhu koruyucu meleğin göreceği işi üzerine almış, öldükten sonra bile Uğultulu Tepeler’e kol kanat geriyor demek istiyorsunuz, değil mi?”

Müthiş bir pot kırdığımı anlayarak hemen bu yanlışımı düzeltmek istedim. Aralarında, karıkoca olamayacakları kadar büyük bir yaş farkı olduğunu nasıl göremiştim? Biri neredeyse kırkına varmıştı. Bu, erkeklerin en akli başında olduğu çağdı. Bu yaşta, artık genç kızların kendileriyle aşk için evlenebilecekleri hayaline kapı-

lanlar pek azdır. Bu hayali, avunmak için yaşlılığımıza saklarız. Öteki ise on yedisinde bile görünmüyordu.

Birden aklıma geldi; yanımda oturmuş, bir çanakta çay içen ve pis ellerle yemek yiyen şu soytarı onun kocasıydı belki de; Heathcliff'in de oğluydu herhalde. İşte diri diri gömülmenin sonu budur. Genç kız, dünyada daha iyi insanlar olduğundan habersiz, bu köylü kılıklı adama sarılmış, kendini mahvetmiş. Çok yazık doğrusu! Gözümü açmalı, onu bu seçimden ötürü öyle pek de pişman etmemeliyim, diye düşündüm. Böyle düşündüğüm için beni belki de kendini beğenmiş biri sanacaksınız. Hiç de öyle değilim. Yanımdaki bana neredeyse iğrenç geliyordu. Kendimin de oldukça sevimli biri olduğumu deneyimlerime dayanarak biliyordum.

Heathcliff, "Mrs. Heathcliff gelinimdir," diyerek düşüncemi doğruladı. Bunu söylerken de genç kıza doğru tuhaf bir biçimde ve nefretle baktı. Ama Heathcliff'in yüzündeki kasların biçimi her zaman böyle çok ters bir anlam taşıyor da öteki insanlarda olduğu gibi içini yansıtmıyorsa, onu bilmem.

Yanımdaki delikanlıya dönerek, "Ha, evet," dedim, "şimdi anlıyorum. Bu iyilik meleğinin bahtiyar sahibi sizsiniz demek?"

Bu yaptığım ötekinden de beterdi. Delikanlı kıpkırmızı kesildi. Yumruğunu sıkarak üzerime atılmaya hazırlandı. Ama hemen kendini toplayıp bana, tabii benim duymazdan geldiğim, kötü bir küfür savurarak fırtınayı bastırdı.

Ev sahibim, "Tahminlerinizde yanılıyorsunuz. O da, ben de, sizin iyilik meleğinizin sahibi olma ayrıcalığından yoksun bulunuyoruz. Kocasını ölmüştür. Gelinim olduğunu söylemiştim; şu halde oğlumla evlenmiş olması gerekir," dedi.

"Peki, bu delikanlı..."

KLASİKLER

İngiltere’de XIX. yüzyılın ikinci yarısı, “Victoria Dönemi” olarak adlandırılan bu dönem, orta sınıfın yükselişini, gösterişli yaşamların moda oluşunu simgeler. Brontë kardeşler, kadının edebiyatla uğraşmasının hoş görülmediği bu yıllarda, önce bir erkek kimliğiyle şiirler, sonra kendi adlarıyla klasikler arasında yer alacak üç önemli romana imza atmıştır. Emily Brontë 1848’de öldüğünde dünya edebiyatının en güzel romanlarından birini, *Uğultulu Tepeler*’i bırakmıştır ardında. Bu Victoria Dönemi romanı, kimine göre dünyanın gelmiş geçmiş en büyük aşk romanı; kimine göre her okunuşunda değişik tatlar veren çağlar ötesi bir eser ya da insanın içine işleyen bir anlatımla dile getirilmiş uzun bir şiirdir.

Ölümünden bir yıl önce bitirdiği *Uğultulu Tepeler*’deki kişilerin yalnızca hayal ürünü kişiler olmadığı, Brontë’nin çevresindeki gerçek kişilerden derin izler taşıdığı da bir gerçektir. Sevgi, kin, nefret, öç alma tutkusunu gibi güçlü duygularla örülmüş bu gençlik öyküsü, patladı patlayacak bir cinsellikle doludur. Daha otuz yaşındayken veremden ölen, son derece duyarlı, hiç evlenmemiş bu genç kadın yazar, tüm canlılığıyla bu romanda vardır. Okuyanın yaşına, deneyimlerine ve duyarlılığına göre değişkenlik gösteren, farklı zamanlarda okunduğunda değişik tatlar veren, tekrar tekrar okuma isteği uyandıran bir başyapıt.

Kapak resmi: George Inness

can yayinlari.com | twitter.com/canyayinlari | facebook.com/canyayinevi

ISBN: 978-975-07-1415-3

9 789750 714153